

Na osnovu člana 64.2, tačke (a) i (b) i članova 82, 83, 84, 85, 86, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95 i 128.2 Zakona br.03/L-073 o opštim izborima u Republici Kosovo (ZOI) i članova 20 i 29.2 Zakona br. 03/L-072 o lokalnim izborima u Republici Kosovo (ZLI), Centralna izborna komisija (CIK), 09.03.2023, donosi:

PRAVILNIK BR. 12/2023
GLASANJE, PREBROJAVANJE NA BIRAČKOM MESTU I
UPRAVLJANJE BIRAČKIM CENTROM

Član 1
Delokrug

Ovim Pravilnikom se uređuje proces glasanja, prebrojavanja na biračkom mestu (BM), upravljanje, obezbeđenje BM-a, uloga posmatrača, knjiga o toku glasanja, materijali za izbornu kampanju i materijali za informisanje birača, procedure pre početka glasanja, pravo glasa, prihvatljivi dokumenti za glasanje, redovno glasanje, uslovno glasanje, nadležnosti rukovodioca i tehničkog osoblja Biračkog centra (BC), proces prebrojavanja rezultata do faze primo-predaje materijala u Centru za prebrojavanje i rezultate (CPR).

Član 2
Lokacije BC i BM

1. Na osnovu preporuke Opštinske izborne komisije (OIK), CIK objavljuje lokacije svih BC-a, najkasnije četrdeset (40) dana pre održavanja izbora.
2. Poželjno je da nijedan birač ne treba da putuje više od 3 km do svog BM-a.
3. CIK dozvoljava promene lokacija BC-a samo u slučaju više sile ili iz drugih objektivnih i nepredviđenih razloga koji bi BC učinili neprikladnim za potrebe glasanja.
4. Ukoliko se promeni lokacija BC-a, OIK mora da obavesti birače o toj promeni putem medija. Pored toga, OIK će postaviti obaveštenje na prvobitnoj lokaciji BC-a obaveštavajući birače o novoj lokaciji BC-a.
5. BC ne treba da se nalazi u verskom objektu, u zgradi koja je vlasništvo ili sedište bilo kog političkog subjekta.

6. BM će biti locirana počevši od prizemlja na pogodnoj lokaciji za ulaz-izlaz, kako bi birači mogli da formiraju red i stanu u njemu, a kada je to moguće mesto ulaza-izlaza da bude ravno, kako bi osobe sa posebnim potrebama mogle nesmetano ulaziti i izlaziti.
7. BM treba da ima dovoljno prostora, gde će se obezbediti nesmetano glasanje postavljanjem svih radnih stolova kako je definisano u ovom Pravilniku i obezbeđivanjem tajnosti glasanja, slobodnog pregleda i kontrole glasačke kutije i nesmetanog pristupa za posmatrača.
8. Na BM i BC u toku izbornog dana mogu biti prisutna samo sledeća ovlašćena lica:
 - 8.1. Osobe koje glasaju;
 - 8.2. članovi biračkog odbora (BO) i osoblje BC-a;
 - 8.3. članovi CIK-a i SCIK-a;
 - 8.4. članovi OIK-a odgovarajuće opštine;
 - 8.5. akreditovani posmatrači;
 - 8.6. policija, kada je pozvana da uspostavi red;
 - 8.7. prevodioci za lica navedena u podstavovima 8.3, 8.5 i 8.6 ovog stava.
9. Svaki BC treba da poseduje šablone Brajllove azbuke i BO koji obučavan za glasanje slepih lica u dotičnom BC.

Član 3 **Birački odbor**

1. U svako BM mora biti imenovan BO koji vodi i nadgleda proces glasanja i prebrojavanja na BM-u tokom izbornog dana, u skladu sa članom 2. Pravilnika br. 11 za BO.
2. Predsedavajući BO-a je odgovoran za sve aktivnosti na svom BM od procesa prijema do predaje materijala Izvršnom službeniku Opštinske izborne komisije (ISOIK).

Član 4 **Sastav i upravljanje BC-a**

1. Na BC u toku izbornog dana mogu biti prisutna sledeća ovlašćena lica:
 - 1.1. Osobe koje glasaju;

- 1.2. članovi BO-a i osoblje BC-a;
- 1.3. članovi CIK-a i SCIK-a;
- 1.4. članovi OIK-a odgovarajuće opštine;
- 1.5. akreditovani posmatrači;
- 1.6. policija, kada je pozvana da uspostavi red;
- 1.7. prevodioci za lica navedena u podstavu 1.3, 1.5, 1.6 ovog člana.

2. Osoblje BC-a se sastoji od:

- 2.1. Rukovodilaca BC-a;
- 2.2. tehničkog osoblja BC-a;
- 2.3. osoblja pomoćnog pulta.

3. Rukovodilac BC-a je odgovoran za:

- 3.1. organizovanje i planiranje svih tehničkih aktivnosti na BC;
- 3.2. prijem paketa materijala BC-a i obezbeđivanje materijala za glasanje;
- 3.3. menadžer je odgovoran za orijentaciju, kretanje i pristup birača na BC;
- 3.4. izveštavanje OIK-u o napretku i statistici relevantnih glasanja u okviru BC-a;

4. Svaki BC mora imati tehničko osoblje koje pomaže rukovodilacu BC-a u nesmetanom odvijanju izbornog procesa.

5. Svaki BC mora imati osoblje pomoćnog pulta koje je odgovorno za:

- 5.1. Orijehtaciju birača na BM prema PBS;
- 5.2. Izveštavanje o izlaznosti birača;
- 5.3. izveštavanje preliminarnih rezultata na osnovu podataka BO-a, prema uputstvima CIK-a.

Član 5

Tehnička priprema BM-a

1. Priprema i uređivanje BM-a vrši se jedan dan pre dana izbora.
2. Način organizovanja BM-a treba da omogući slobodno kretanje birača i da obezbedi transparentnost:
 - 2.1. Stolice su raspoređene tako da članovi BO-a i posmatrači izbora mogu da posmatraju ceo proces glasanja i jasno vide glasačke kutije u svakom trenutku;
 - 2.2. Glasačke kabine su postavljene tako da omogućavaju biraču da glasa u tajnosti.

Član 6

Uloga posmatrača

1. Posmatrači mogu da posmatraju proces otvaranja BM-a, glasanje, prebrojavanje, pakovanje i dostavljanje materijala od BM-a do OIK-a i od OIK-a do CPR-a, sa izuzetkom obeležavanja glasačkog listića od strane birača.
2. Unutar BM-a ne može istovremeno biti prisutan više od jednog posmatrača iz iste akreditovane organizacije.
3. Uz saglasnost članova BO-a, predsedavajući BO-a, ako proceni da broj akreditovanih posmatrača prisutnih unutar BM-a ometa proces glasanja ili prebrojavanja, on/ona mora narediti posmatračima da oslobode BM, tako da istovremeno ne bude više od jednog posmatrača iz jedne organizacije.

Član 7

Knjiga o toku glasanja

1. Svako BM ima knjigu o toku glasanja u kojoj se evidentiraju svi događaji koji se odnose na nesmetano odvijanje procesa glasanja i prebrojavanja na BM tokom izbornog dana.
2. U knjizi o toku glasanja je dozvoljeno da unesu beleške samo predsedavajući BO-a, članovi BO-a i akreditovani posmatrači.
3. Ukoliko birač ima žalbu u vezi sa bilo kojom aktivnošću unutar BM-a, on/ona može zahtevati od predsedavajućeg BO-a upis njegove/njene žalbe u knjizi o toku glasanja ili da traži obrazac za žalbe, i dostavlja žalbu Izbornom panelu za žalbe i predstavke (IPŽP).

4. Predsedavajući BO-a, mora obavestiti sve prisutne akreditovane posmatrače, da ako napuste BM pre kraja prebrojavanja, nakon završetka procesa glasanja, ne smeju da se vrate na BM, osim ako se zatraži zamena od strane iste organizacije.

Član 8

Bezbednost na BM

1. Predsedavajući BO-a, uz pomoć svih članova, mora da obezbedi mir i sigurnost u procesu glasanja u okviru BM-a. Održavanje reda ispred BM-a vrši se od strane člana koji je postavljen kao kontrolor reda.
2. U slučaju da je ugrožena bezbednost i nesmetano odvijanje izbornog procesa unutar BM-a, predsedavajući BO-a treba da zatraži neposrednu pomoć policije. Ovaj slučaj mora odmah biti zabeležen u knjizi o toku glasanja.
3. U slučaju da ovi nemiri prerastu u ozbiljnu pretnju po integritet procesa glasanja ili za ljude unutar BM-a, predsedavajući BO-a može doneti odluku da obustavi glasanje i zatvori BM sve dok red ne bude ponovo uspostavljen. Predsedavajući BO-a će odmah obavestiti OIK i zabeležiti dotični događaj u knjizi o toku glasanja, uključujući i period tokom kojeg je glasanje obustavljeno. Tokom vremena obustavljanja glasanja u BM ostaju članovi BO-a i posmatrači, ako isti nisu prouzrokovali obustavljanje. Predsedavajući i članovi će se pobrinuti za osetljivi materijal.
4. CIK usvaja operativni plan bezbednosti.

Član 9

Materijal za izbornu kampanju i informativni materijal za birače u BM i BC

1. Najkasnije 24 sata pre početka glasanja, BO i rukovodilac BC-a će ukloniti bilo kakav materijal za izbornu kampanju, iz unutrašnjih i spoljašnjih prostora BC-a uključujući i ograde. Politički subjekti koji nisu uklonili materijal izborne kampanje do 24 sata pre početka glasanja ili se zateknu da postavljaju materijal izborne kampanje nakon postavljenog roka, BO mora prijaviti pri IPŽP-u, odmah nakon uočenog prekršaja.
2. Nijedna informacija izborne kampanje ne treba da se emituje preko bilo kakvog uređaja na BM ili BC, niti na udaljenosti sa koje se ista može čuti. Takva aktivnost se treba prijaviti IPŽP-u od strane BO-a odmah nakon uočenog prekršaja.
3. Bilo kakav štampani izborni materijal, pripremljen od strane CIK-a, u kome su navedeni potvrđeni politički subjekti i potvrđeni kandidati treba da se izlaže po BM-ma, i na glavnim ulaznim vratima svakog BC-a, radi informisanja birača.
4. Informativni znaci u zgradi moraju jasno izložiti broj BC-a. Znaci koji upućuju birače na

BM moraju biti izloženi na istaknutim mestima unutar BC-a. Svako BM mora da bude jasno obeleženo znacima koji pokazuju broj BM-a i početno slovo prezimena onih birača sa KBS-a koji su određeni glasati u navedenom BM.

Član 10

Procedure pre početka glasanja

1. Do 6:00 časova na dan izbora, u prostorijama OIK-a, predsedavajući BO-a i jedan od članova BO-a koji će obavljati funkciju zamenika predsedavajućeg tokom celog trajanja procesa će preuzeti sledeće radnje:
 - 1.1. Proverava celokupni materijal od OIK-a, uključujući Konačni birački spisak (KBS) i nepopunjen Opštinski birački spisak (OBS), kovertu uslovnih glasačkih listića, glasačke listiće, glasačke kutije, glasačke kabine, UV lampe i nevidljivo mastilo, zvanični pečat za overu glasačkih listića, mastilo, jastučice sa mastilom, knjigu o toku glasanja i kancelarijski materijal;
 - 1.2. popunjava i potpiše Obrazac za primopredaju materijala, čija je kopija priložena kao dodatak I, potvrđujući broj glasačkih listića, KBS i postojeće materijale;
 - 1.3. dostava materijala na BM vrši se pod policijskom pratnjom.
2. Članovi BO-a biće prisutni na biračkom mestu najmanje jedan (1) sat unapred (6:00 časova), pre početka glasanja (7:00 časova).
3. Pre otvaranja BM-a, predsedavajući BO-a:
 - 3.1. Obaveštava OIK o bilo kom odsutnom članu BO-a i traži zamenu. Ukoliko predsedavajući ne bude prisutan, član BO-a koji vrši dužnost zamenika predsedavajućeg će zameniti predsedavajućeg i zatražiti od OIK-a da obezbedi zamenu za člana BO-a. Biće dozvoljeno da se BM otvori ukoliko je prisutno najmanje tri (3) člana BO-a;
 - 3.2. proverava i beleži ukupan broj primljenih glasačkih listića na Obrascu za uskladivanje podataka i rezultata (OUR) - prilog II;
 - 3.3. priprema i izlaže praznu glasačku kutiju u prisustvu članova BO-a, i bilo kojih akreditovanih posmatrača koji mogu biti prisutni, zatim zatvara glasačku kutiju upravo za to obezbeđenim trakama, i zapiše serijski broj traka u OUR;
 - 3.4. zapiše u knjizi o toku glasanja imena i lične brojeve iz ličnih karti svih prisutnih članova BO-a i posmatrača;

3.5. obezbeđuje da nema materijala izborne kampanje, da je postavljen informativni materijal u vezi sa glasanjem, u skladu sa članom 9. stav 4. ovog Pravilnika.

4. Ako se BM otvori sa zakašnjenjem, presdevajući BO-a odmah obaveštava OIK, koja zatim obaveštava CIK. Predsedavajući uvek beleži vreme otvaranja BM-a u knjizi o toku glasanja, dok u slučaju kašnjenja upisuje razlog kašnjenja u knjizi o toku glasanja.

Član 11

Predviđeno vreme za glasanje

1. Sva BM treba da se otvaraju u 07:00 časova i zatvaraju u 19:00 časova.
2. Niko ne može glasati nakon vremena zatvaranja BC-a, osim birača koji, u vreme zatvaranja, čekaju na red pred BM.

Član 12

Tajnost glasa

1. Nijedna osoba ne može sprečiti birača da ostvari svoje pravo glasa.
2. Nijedna osoba ne može glasati u ime nekog drugog birača.
3. Svaki birač mora da glasa u glasačkoj kabini. Samo osobi koja glasa je dozvoljeno da ostane u glasačkoj kabini.
4. Članovima BO-a nije dozvoljeno da na bilo koji način utiču na odluku birača.
5. Članovi BO-a obezbeđuju da niko ne ometa birača tokom glasanja i da je tajnost glasanja u potpunosti obezbeđena.
6. Članovi BO-a objašnjavaju proceduru glasanja, samo na zahtev birača, i to prema proceduri glasanja.

Član 13

Prihvatljivi identifikacioni dokumenti

1. Za potrebe identifikacije birača u KBS, prihvatljivi dokumenti Republike Kosovo su:
 - 1.1. važeća lična karta;
 - 1.2. važeći pasoš;
 - 1.3. važeća vozačka dozvola.

Član 14

Redovno glasanje

1. Jedan od članova BO-a, na ulazu BM-a, proveriće svakog birača da li na prstu ima mrlju (trag) nevidljivog mastila. Svakom biraču na čijem prstu se nađe mrlja nevidljivog mastila neće biti dozvoljeno da glasa.
2. Na BM se proverava da li ime i prezime birača se nalazi na KBS:
 - 2.1. Ako se ime i prezime birača nalazi u KBS-u, bez oznake ili napomene, birač se upućuje da se potpiše u KBS pored svog imena;
 - 2.2. ako se ime i prezime birača ne pojavljuje u KBS-u, birač se upućuje da poseti pomoćni pult BC-a kako bi saznao na koji BC i BM je raspoređen da glasa;
 - 2.3. ako se ime i prezime birača nađe u KBS sa nekom oznakom ili napomenom, onda se birač upućuje da glasa samo uslovnim glasačkim listićem.
3. Biraču koji odbije da potpiše KBS neće biti dat glasački listić i kontrolor reda će ga ispratiti van BM-a. Ovaj slučaj mora biti upisan u knjizi o toku glasanja.
4. Nakon što je biraču dat glasački listić, on/ona se upućuje da ode u jednu od glasačkih kabina da glasa u tajnosti.
5. U svakoj glasačkoj kabini nalazi se brošura sa imenima kandidata za izbore za skupštinu opštine odnosno za izbore za Skupštinu Kosova. Birač može obavestiti predsedavajućeg BO-a: ako brošura nedostaje, ako su stranice posepane ili ako na brošuri postoje pisane napomene. Predsedavajući je dužan da biraču dostavi novu brošuru.
6. Ako je birač ošteti svoj glasački listić, on/ona mora predati oštećeni glasački listić i zatražiti novi zapečaćeni glasački listić. Član BO-a mora da označi taj glasački listić, pisanjem „oštećen“ na poleđini i da ga čuva u koverti posebno dizajniranoj za tu svrhu.
7. Nakon glasanja, birač mora ubaciti glasački listić u glasačku kutiju na način da ga gledaju prisutna lica i zatim odmah napušta BM.
8. U svakom BM mora postojati glasačka kutija za svaki nivo i vrstu izbora. Vrsta izbora i broj BM moraju biti jasno označeni u glasačkoj kutiji da bi se jasno identifikovalo za koje izbore je namenjena. Nadzornik glasačke kutije mora osigurati da birači stave samo odgovarajući glasački listić u odgovarajuću glasačku kutiju.
9. Nadzornik glasačke kutije ne sme dozvoliti nijednom biraču da napusti BM a da dobijeni glasački listić ne stavi u glasačku kutiju. Odbijanje birača da postupi u skladu sa ovim zahtevom smatra se teškim kršenjem važećih zakonskih odredbi.

10. Glasanje na istim izborima više od jednog puta predstavlja krivično delo i kažnjava se prema Krivičnom zakoniku Republike Kosovo.

Član 15 **Uslovno glasanje**

1. Biraču na Kosovu, čije se ime i prezime ne mogu naći u KBS, ili čije se ime nalazi u KBS sa nekom oznakom ili napomenom, dozvoljeno je da glasa uslovno u posebnom BM, pod uslovom da se njegov/njen identitet može se verifikovati shodno članu 14. ovog Pravilnika.
2. Član BO-a, beleži lični broj, ime, prezime i datum rođenja birača, kao i razlog uslovnog glasanja u KBS.
3. Nakon evidentiranja ličnih podataka birača u KBS-u, član BO-a upisuje iste podatke u kovertu uslovnih glasačkih listća - KUGL, dok se birač upućuje da se potpiše u KBS i KUGL pored svog imena. Ako birač odbije da potpiše KBS i KUGL, ne daje mu se glasački listić.
4. Postupci glasanja se nastavljaju po redovnom postupku glasanja, definisanom u članu 14. ovog Pravilnika.
5. Nakon glasanja, birač, u prisustvu nadzornika glasačke kutije, stavlja glasački listić u kovertu tajnosti i zatvara je. Birač stavlja kovertu tajnosti u popunjenu kovertu uslovnog glasačkog listća, zatvara je i stavlja u glasačku kutiju.

Član 16 **Glasanje uz asistenciju**

1. U posebnim slučajevima, biraču koji je sa posebnim potrebama u smislu da nije u stanju da obeleži glasački listić ili da ga baci u kutiji za glasanje, izabrano lice može mu pomoći da glasa, ako birač to zatraži. Izabrano lice pomaže samo jednom biraču.
2. Za lice sa posebnim potrebama, koje nije u stanju da drži olovku, pomoćnik koji pomaže biraču, potpisuje se u KBS pored imena birača, upisivanjem svog imena velikim slovima pored imena birača ili pored prostora obezbeđen za birača kome je pružena pomoć.
3. Osobi koja pruži pomoć je dozvoljeno da pomogne i obavesti birača o načinu glasanja, birač sam glasa. Osoba koja pruži pomoć stoji na odstojanju od birača, napuštajući glasačku kabinu, kako bi se sačuvala tajnost glasanja.
4. Ako birač sa invaliditetom nije u stanju da drži olovku, onda mu pomoćnik može pomoći da glasa.

5. Ako je birač slep, on/ona dobija instrukcije da glasa nezavisno preko Brajevog šablona koji se nalazi u BC.
6. Predsedavajući BO-a upisuje u knjizi o toku glasanja lične podatke lica koja su pomagala i lične podatke birača koji su glasali uz pomoć i tačan razlog za glasanje uz pomoć.
7. Lice koje pomaže mora da je navršio 18 godina, i da ima ličnu kartu Republike Kosovo.
8. Zloupotreba ili pokušaj zloupotrebe prava glasanja uz asistenciju biće prijavljena organima za sprovođenje zakona.

Član 17

Zatvaranje biračkog mesta

1. BC se zatvaraju u 19:00 časova. Bilo kojoj osobi u redu unutar BC-a u vreme zatvaranja je dozvoljeno da glasa. Rukovodilac BC-a osigurava da svi u redu unutar BC-a uđu u BM. Osoba koja dođe nakon zatvaranja BC-a ne može glasati.
2. Nakon što poslednje lice u redu glasa, predsedavajući BO-a zatvara BM, zatvara otvor na poklopcu glasačke kutije trakom za zatvaranje, na način da je vide posmatrači i beleži tačno vreme zatvaranja u Knjizi o toku glasanja.

Član 18

Proces prebrojavanja na redovnim BM

1. Proces prebrojavanja redovnih glasačkih listića vođen je sledećim principima: tačnost, transparentnost, efikasnost, integritet i zaštita bezbednosti glasa.
2. Nakon zatvaranja BM-a, predsedavajući BO-a će u knjizi o toku glasanja upisati imena, brojeve ličnih karata i brojeve akreditacije svih akreditovanih posmatrača koji su prisutni, i iste će obavestiti da ukoliko napuste BM pre nego što je prebrojavanje završeno neće im biti dozvoljeno da se vrate.
3. U prisustvu predsednika BO-a, članovi BO-a treba da:
 - 3.1. uklone olovke koje su korišćene tokom glasanja i drugi materijal koji nije potreban za prebrojavanje i staviti ih u plastične kese, koje se zatvaraju zaštitnim trakama, čiji se brojevi upisuju u knjizi o toku glasanja;
 - 3.2. organizuju prostor za prebrojavanje tako da na stolu, ili na mestu za prebrojavanje ne ostane nikakav materijal, osim potrebnih materijala kao što su prazan beli papir, knjiga o toku glasanja i OUR;

- 3.3. podele olovke i drugi materijal posvećen prebrojavanju;
- 3.4. prebrojavaju broj potpisa birača u KBS-u i zabeležavaju njihov broj u OUR;
- 3.5. prebrojavaju preostale neiskorišćene glasačke listiće i zabeležavaju njihov broj u OUR;
- 3.6. prebrojavaju oštećene glasačke listiće, zabeležavaju njihov broj u OUR-u i vrate ih u kovertu predviđenu za oštećene glasačke listiće;
- 3.7. proveravaju trake za zatvaranje i njihove serijske brojeve u glasačkoj kutiji, ako su ovi brojevi isti kao brojevi registrovani u OUR-u.
- 3.8. odvajaju neiskorišćene glasačke listiće, kovertu sa oštećenim glasačkim listićima, službeni pečat glasačkog listića i KBS;
4. BO uklanja zaptivne trake i otvara glasačku kutiju. U slučaju da u BM ima više od jedne glasačke kutije, sledeća kutija se otvara nakon što se završi proces prebrojavanja prethodne kutije.
5. Član BO-a otvara glasačku kutiju i vadi glasačke listiće. Predsedavajući će osigurati da nijedan glasački listić ne ostane unutar glasačke kutije.
6. Predsedavajući i članovi BO-a prebrojavaju i klasificiraju sve glasačke listiće, u skladu sa odobrenim procedurama od strane CIK-a.
7. Glasački listići se ponovo prebrojavaju ako postoji neslaganje između broja glasačkih listića u kutiji i broja potpisa u KBS, za:
 - 7.1. više od jednog (1) u slučaju kada je 99 potpisa u KBS.
 - 7.2. više od dva (2) u slučaju kada je više od 100 potpisa u KBS.
 - 7.3. ako se i nakon ponovnog prebrojavanja pronađu nedoslednosti iznad nivoa tolerancije, prema podstavovima 7.1 i 7.2, kutija se zatvara, signalizira i prosleđuje se OIK-u.
 - 7.4. bez obzira na nivo tolerancije prema podstavu 7.1. i 7.2. ista glasačka kutija je signa OIK-u zbog neslaganja.
8. Nakon prebrojavanja svih glasačkih listića iz kutije, prebrojavaju se glasovi za svaki politički subjekt.
9. Važećim glasačkim listićem smatra se samo zapečaćeni glasački listić sa serijskim brojem odgovarajućeg BC-a.
10. Glas je važeći kada se glasa za samo jedan politički subjekt i kada se jasno razume namera birača:
 - 10.1. Na izborima za Skupštinu Kosova, glasački listić se smatra važećim ako je birač

glasao za jedan (1) politički subjekt. Ako je glasački listić označen sa više od pet kandidata, samo glas za politički subjekt će se smatrati važećim i će se prebrojavati;

10.2. na izborima za Skupštinu opštine, glasački listić se smatra važećim ako je birač glasao za jednog (1) političkog subjekta. Glasom za politički subjekt smatra se glas za prvog kandidata sa liste kandidata ovog političkog subjekta. Ako je glasački listić označen sa više od jednog (1) kandidata ili bez kandidata, samo glas za politički subjekt će se smatrati važećim i će se prebrojavati.

11. Za izbore za gradonačelnike, glas se smatra važećim kada je birač na glasačkom listiću označio samo jednog kandidata.

12. Glasački listić će se smatrati nevažećim ukoliko:

12.1. na glasačkom listiću je označeno više od jednog političkog subjekta;

12.2. način na koji je glasački listić obeležen čini nameru birača nejasnom;

12.3. nije zapečaćen službenim pečatom glasačkog listića ili kod BM-a na glasačkom listiću ne pripada tom biračkom mestu;

12.4. glasački listić je prazan ili nije obeležen.

12.5. birač označava samo kandidata(e) a ne političkog subjekta.

13. Ako članovi BO-a ne mogu da se slože oko toga da li je glasački listić važeći ili nevažeći, onda predsedavajući donosi konačnu odluku o tom glasačkom listiću i upisuje ovaj slučaj u knjizi o toku glasanja.

14. Nakon prebrojavanja važećih glasačkih listića koje je osvojio svaki politički subjekat, u slučaju da u ZOI nije uređeno prebrojavanje i verifikacija glasova kandidata u opštinskim centrima, važe sledeće tačke:

14.1. U BM se prebrojavaju glasovi dati kandidatima svakog političkog subjekta;

14.2. Glasove za kandidate političkih subjekata ne broje članovi BO-a iz tog dotičnog subjekta;

14.3. prebrojani glasovi se evidentiraju na listićima za obračunavanje kandidata koje potpisuju čitač, službenik za unos podataka i predsedavajući. Ostali članovi BO-a i posmatrači prisutni u BM takođe imaju pravo da vode beleške o prebrojavanju i, u slučaju grešaka u prebrojavanju, da skreću pažnju;

14.4. predsedavajući popunjava Obrazac za rezultate kandidata (ORK) - prilog IV,

popunjavanjem naziva političkog subjekta, beleži broj glasova svakog kandidata tog političkog subjekta.

15. Nakon prebrojavanja glasačkih listića za odgovarajuće izbore, glasački listići se pakuju i dele u hrpama prema političkim subjektima. Ako članovi BO-a utvrde da su glasački listići u datoj glasačkoj kutiji sa drugih izbora, ti listići se prebrojavaju i rezultat se evidentira u relevantnom OUR-u.
16. Pakovanje materijala se vrši u skladu sa procedurama koje je odobrio CIK.
17. Članovi BO-a su odgovorni za tačnost rezultata evidentiranih u odgovarajućim obrascima.

Član 19

Usklađivanje podataka koverti uslovnih glasačkih listića

1. Nakon zatvaranja BM-a, BO primenjuje iste procedure kao što je definisano u članu 18. ovog Pravilnika, za kovertu uslovnih glasačkih listića. Ostale radnje su regulisane procedurom koju odobrava CIK.

Član 20

Procedure nakon prebrojavanja glasačkih listića

1. Nakon završetka prebrojavanja glasačkih listića u skladu sa članovima 18. i 19. ovog Pravilnika, predsedavajući BO-a:
 - 1.1. Dozvoljava prisutnim akreditovanim posmatračima da uzimaju informacije sa OUR-a i ORK-a, ukoliko to zahtevaju;
 - 1.2. objavljuje kopiju OUR-a i ORK-a na BC;
 - 1.3. oslobađa članove BO-a i obaveštava ih da ih OIK može kontaktirati.
2. U skladu sa uputstvima OIK-a, predsedavajući BO-a dostavlja izborni materijal pod pratnjom policije u OIK. Predsedavajući može biti u pratnji jednog ili više članova BO-a.
3. Ako OIK identifikuje greške u vezi sa pakovanjem ili prebrojavanjem osetljivih materijala, OIK može preduzeti bilo koju korektivnu radnju, uključujući naređenje za pakovanje ili ponovno uparivanje koverti glasačkih listića pod uslovom da je prisutan predsedavajući BO-a. OIK ne može da vrši ponovno prebrojavanje redovnih glasačkih listića. OIK označava ispravke na obrascima olovkom drugačije boje od one koju koristi BO. Pored ovih promena, član OIK-a beleži identifikacioni broj CIK-a i njegove/njene inicijale.

4. Ako je potrebno ponovno pakovanje materijala, OIK zatvara nova pakovanja u prisustvu predsedavajućeg BO-a i označava nove brojeve zaptivne trake na odgovarajućem OUR-u, olovkom druge boje od te koju koristi BO.
5. Nakon okončanja postupaka prema stavovima 2. 3. i 4. ovog člana, Presdevajući BO može da napusti prostorije OIK-a, uz dozvolu OIK-a.
6. Članovi OIK-a sastavljaju u elektronskoj verziji sve rezultate OUR-a, i šalju ih CIK-u u skladu sa uputstvima koja daje koordinator terena CIK-a.

Član 21

Glasanje i prebrojavanje na biračkim mestima za drugi krug izbora

1. Procedura glasanja i prebrojavanja na BM za drugi krug izbora uređuje se u skladu sa članovima 14, 15, 16, 17, 18,19 i 20 ovog Pravilnika.

Član 22

Proces predaje od strane OIK-a u CPR

OIK dostavlja materijale u CPR, u skladu sa Pravilnikom br.14/2023 za CPR.

Član 23

Žalbe

1. Žalbe u vezi sa procesom glasanja i prebrojavanja na BM moraju se podneti pri IPŽP-u u roku od 24 sata od zatvaranja BM-a, a IPŽP odlučuje o njima u roku od 72 sata od prijema žalbe, u skladu sa članom 119.1. ZOI-a, članom 28 ZLI-a i pravilniku o radu IPŽP-a.
2. Žalba ne obustavlja proces prebrojavanja.
3. Član BO-a ima pravo da izrazi svoje primedbe ili komentare o procesu prebrojavanja i rezultata prema članu 11. stav 3. Pravilnika br. 11/2023 za BO.

Član 25

Sprovođenje

1. CIK usvaja proceduru cilju sprovođenja ovog Pravilnika.
2. CIK organizuje obuku osoblja OIK-a, BO-a, BC-a za sprovođenje ovog Pravilnika.
3. CIK će pripremiti informativne pakete za posmatrače.

Član 26
Prelazne i završne odredbe

1. Stupanjem na snagu ovog Pravilnika, prestaje da vazi Izorno pravilo br.09/2013 glasanje i prebrojavanje na biračkom mestu i upravljanje biračkim centrom.
2. Sastavni deo ovog Pravilnika su prilozi:

prilog I - OUR - Parlamentarni izbori;
prilog II – OUR - izbori za Skupštine opština;
prilog III - OUR - izbori za Gradonačelnika;
prilog IV - ORK – obrazac za rezultate kandidata
prilog V - OUR - izbori za Gradonačelnika – drugi krug.

Član 27
Stupanje na snagu

Ovaj Pravilnik stupa na snagu nakon usvajanja od strane CIK-a.

Predsedavajući
Centralna izborna komisija

Kreshnik Radoniqi